

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : การประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี
 ชื่อผู้เขียน : นายทรงศักดิ์ กลิ่นรัตน์
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีภายหลังที่ได้มีการปรับโครงสร้างองค์กร การปรับปรุงบทบาทและลักษณะงานในหน่วยงานแล้ว 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีภายหลังที่ได้มีการปรับโครงสร้างองค์กร การปรับปรุงบทบาทและลักษณะงานในหน่วยงานแล้ว 3) เพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมในการนำนโยบายและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของกรมทรัพยากรธรณี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรในกรมทรัพยากรธรณี แยกเป็นระดับต่าง ๆ คือ ผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง จำนวน 4 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ส่วนผู้บริหารระดับต้น และ ผู้ปฏิบัติ จำนวน 72 คน โดยใช้แบบสอบถามเมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแล้วนำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีแนวทางประเมินผล 2 แบบ คือ การประเมินผลเชิงปริมาณ และการประเมินผลเชิงเนื้อหา รวมถึงการใช้เทคนิค Balanced Scorecard

ผลการศึกษา พบว่า

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ที่พิจารณาการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ (2538 – 2543) อยู่ในระดับสูง การบรรลุเป้าหมายผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปประสิทธิผลการดำเนินการของกรมทรัพยากรธรณีโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ที่พิจารณาโดยผู้ปฏิบัติงานภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม แผนปรับโครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรม แผนแม่บทอุตสาหกรรมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมและแผนน้อยจึงไม่ได้ประเมินประสิทธิภาพภายใต้แผน แต่ด้านการบริหารบุคคลมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยสรุปประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3. การแปลงแผนสู่การปฏิบัติของกรมทรัพยากรธรณี มีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับระดับความสอดคล้องและเหมาะสมของแผนต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติให้ความสำคัญกับแผนปรับโครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรม แผนแม่บทอุตสาหกรรม แผน

ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม และลักษณะวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่มีการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีลักษณะสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาการดำเนินงานด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ให้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาทรัพยากรธรณี ในการเร่งสำรวจแหล่งสำรองทรัพยากรธรณี เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลศักยภาพของทรัพยากรธรณีทั้งบริเวณ ปริมาณ และคุณภาพ อันจะช่วยให้สามารถวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่ละชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกรมทรัพยากรธรณีทั้งระบบ ทั้งด้านแร่ ปิโตรเลียม ด้านธรณีวิทยา และด้านน้ำบาดาล รวมทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

3. ควรจัดระบบองค์กรของกรมทรัพยากรธรณีให้มีสภาพคล่องตัวในการดำเนินการครอบคลุมบทบาทภารกิจ ที่ปรับเปลี่ยนไป เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. จัดฝึกอบรมและส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริหารจัดการที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และเพิ่มทักษะในงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

5. ควรกำหนดแนวทางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อลดความขัดแย้งในการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรธรณี

6. ควรปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ บทบาท ภารกิจ และนโยบายเพื่อสนับสนุนให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนในการลงทุน เอื้ออำนวยและสนับสนุนในลักษณะ : Partnering

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรกำหนดให้หน่วยงานที่เสนอโครงการสำรวจแหล่งสำรองทรัพยากรธรณีเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายเร่งด่วน ควรเร่งรัดจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อรองรับกลยุทธ์ดังกล่าว

2. ควรกำหนดโครงการเพื่อจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ 5 ปี (พ.ศ.2546 - 2550) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรธรณี

3. กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้เหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่ปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของกรมทรัพยากรธรณีบรรลุตามเป้าหมาย

4. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โดยให้มีความทันสมัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลก จัดทำแผนการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ

5. ปรับบทบาทของกรมทรัพยากรธรณี กล่าวคือ ควรกำหนดเป็นนโยบายและจัดทำแผนในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรส่วนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนระดับหมู่บ้านด้วย

6. จัดทำแผนกลยุทธ์ในการแก้ไขปรับปรุง ระเบียบ ข้อบังคับที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานให้มีความทันสมัยกับบทบาทภารกิจใหม่